

**1806/16/EL
WP 239**

**Γνώμη 02/2016 σχετικά με τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για
λόγους διαφάνειας στον δημόσιο τομέα**

Εκδόθηκε στις 8 Ιουνίου 2016

Η εν λόγω ομάδα εργασίας συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Αποτελεί ανεξάρτητο ευρωπαϊκό συμβουλευτικό όργανο για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικότητας. Τα καθήκοντά της περιγράφονται στο άρθρο 30 της οδηγίας 95/46/ΕΚ και στο άρθρο 15 της οδηγίας 2002/58/ΕΚ.

Γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τη Διεύθυνση Γ (Θεμελιώδη δικαιώματα και ιθαγένεια της Ένωσης) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, Β-1049 Βρυξέλλες, Βέλγιο, Γραφείο αριθ. ΜΟ-59 02/013.

Δικτυακός τόπος: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Η παρούσα γνώμη επεξηγεί το πώς θα πρέπει να εφαρμόζονται οι αρχές προστασίας των δεδομένων κατά την επεξεργασία και δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για λόγους διαφάνειας στον δημόσιο τομέα, ιδίως σε σχέση με μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη διαχείριση και πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων¹. Η παρούσα γνώμη δεν επιχειρεί να απαντήσει στο ερώτημα του ποιες πληροφορίες θα πρέπει να καθίστανται διαθέσιμες μέσω της νομοθεσίας των κρατών μελών της ΕΕ για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα / την ελευθερία της πληροφόρησης², δεν περιορίζει τη διαθεσιμότητα τέτοιων δημόσιων πληροφοριών βάσει της εκάστοτε εθνικής νομοθεσίας και δεν καλύπτει την εφαρμογή του κανονισμού αριθ. 45/2001 και του κανονισμού αριθ. 1049/2001³, οι οποίοι εφαρμόζονται όσον αφορά τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ.

Γενικά, μπορεί να πρόκειται για υποχρέωση των φορέων του δημόσιου τομέα να συλλέγουν, να καταγράφουν και να αποθηκεύουν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητές τους και το προσωπικό τους, και να καθιστούν τις πληροφορίες αυτές διαθέσιμες στο κοινό, συνήθως μέσω του επίσημου δικτυακού τόπου τους. Αυτού του είδους η επεξεργασία πληροφοριών είναι πιθανόν να συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσής τους στο κοινό.

Η παρούσα γνώμη απευθύνεται στις εθνικές νομοθετικές αρχές, τις εθνικές κυβερνήσεις, υπηρεσίες ή οργανισμούς και τα άλλα αρμόδια όργανα (εφεξής οι «αρμόδιοι φορείς») του δημόσιου τομέα που ασχολούνται με μέτρα για την καταπολέμηση της διαφθοράς, μέτρα για την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων και άλλες υποχρεώσεις διαφάνειας, καθώς και στις αρχές προστασίας των δεδομένων. Διατυπώνει συστάσεις στη βάση ενός κοινού τρόπου κατανόησης του πλαισίου προστασίας των δεδομένων εντός του οποίου πραγματοποιείται η εν λόγω επεξεργασία. Συγκεκριμένα, πραγματεύεται τη γενική εφαρμογή των αρχών και των

¹ Δημόσιος τομέας — για τους σκοπούς της παρούσας γνώμης, στην έννοια του «δημόσιου τομέα» περιλαμβάνονται οι κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημόσιου δικαίου και οι ενώσεις που έχουν συσταθεί από μία ή περισσότερες τέτοιες αρχές ή από έναν ή περισσότερους τέτοιους οργανισμούς δημόσιου δικαίου, η έννοια δε αυτή χρησιμοποιείται χωρίς να θίγονται οι ορισμοί που προβλέπονται στη νομοθεσία των κρατών μελών.

² Για σχετικές πληροφορίες, βλ. τη γνώμη 06/2013 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 (εφεξής η «ΟΕ29») σχετικά με την περαιτέρω χρήση ανοιχτών δεδομένων και πληροφοριών του δημόσιου τομέα («ΠΔΤ»).

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.

αξιών που κατοχυρώνουν η οδηγία 95/46/EK⁴ και ο γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων (εφεξής ο «ΓΚΠΔ»).

Τα άρθρα 1 και 4 της οδηγίας 95/46/EK επιβάλλουν στα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν την προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επιπλέον, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο μέτρων καταπολέμησης της διαφθοράς τα οποία έχουν ως στόχο τη διαχείριση ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων και τυχόν συναφών υποχρεώσεων διαφάνειας ρυθμίζεται από τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζουν σύμφωνα με την ανωτέρω οδηγία και υπό το πρίσμα του ΓΚΠΔ.

1.2 ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΓΝΩΜΗΣ

Στόχος της παρούσας γνώμης είναι να παράσχει πρακτική καθοδήγηση, συστάσεις και παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών στους νομοθέτες και τους αρμόδιους φορείς των κρατών μελών σχετικά με το πώς μπορούν να εξασφαλίζουν τον σεβασμό του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων, εξισορροπώντας και επιτυγχάνοντας, ταυτόχρονα, τον θεμιτό στόχο δημόσιου συμφέροντος της επίτευξης διαφάνειας, στις περιπτώσεις όπου νομοθετικές και πολιτικές πρωτοβουλίες για τα θέματα αυτά απαιτούν τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με φυσικά πρόσωπα. Η έννοια της «διαφάνειας»⁵ συνδέεται με τις αρχές του ανοιχτού χαρακτήρα, της χρηστής διοίκησης και της χρηστής διακυβέρνησης, όπως αυτές κατοχυρώνονται στις Συνθήκες⁶ και στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ο «Χάρτης της ΕΕ»)⁷.

Η αμεροληψία, η διαφάνεια και η επαγγελματική συμπεριφορά των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα αναγνωρίζονται ως στοιχεία καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της αριστείας και της ποιότητας κατά την εκτέλεση των σχετικών δημόσιων καθηκόντων. Εντούτοις, πρέπει να επιτυγχάνεται ισορροπία μεταξύ, αφενός, των δικαιωμάτων των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα στην προστασία των δεδομένων που τους αφορούν⁸ και, αφετέρου, του δημόσιου συμφέροντος το οποίο συνίσταται στην εκτέλεση εκ μέρους των εν λόγω προσώπων των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων τους κατά τρόπο διαφανή. Η δημοσιοποίηση

⁴ Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

⁵ Η αναφορά αυτή δεν θίγει τους ειδικούς ορισμούς που καθορίζονται στις εθνικές νομοθεσίες και πολιτικές και παρέχεται αποκλειστικά με σκοπό να διευκολύνει την κατανόηση της παρούσας γνώμης.

⁶ Βλ. άρθρα 10 και 11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και άρθρα 15 και 298 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁷ Βλ. άρθρο 41 του Χάρτη της ΕΕ.

⁸ Ως δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων νοείται το δικαίωμα απόλαυσης της προστασίας που παρέχουν η οδηγία για την προστασία των δεδομένων και ο ΓΚΠΔ.

λεπτομερειών σχετικά με τα ιδιωτικά συμφέροντα των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα αποτελεί τμήμα μιας σειράς μέτρων που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων και την ενίσχυση της υποχρέωσης λογοδοσίας και της εμπιστοσύνης των πολιτών. Εξάλλου, ενώ τα νομοθετικά και κανονιστικά πλαίσια για τη διαχείριση των συγκρούσεων συμφερόντων ποικίλλουν, η παρούσα γνώμη παρέχει συμβουλευτική καθοδήγηση σχετικά με το πώς μπορούν να διασφαλιστούν, σε όλα τα κράτη μέλη, ίσα επίπεδα προστασίας των δεδομένων για τα πρόσωπα που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα.

2. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το άρθρο 7 του Χάρτη της ΕΕ ορίζει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και των επικοινωνιών του. Περαιτέρω, το άρθρο 8 του Χάρτη ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από τον νόμο. Επιπλέον, το άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (εφεξής «ΕΣΑΔ») ορίζει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του, και ότι δεν επιτρέπεται να υπάρξει επέμβαση δημόσιας αρχής κατά την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, εκτός αν η επέμβαση αυτή προβλέπεται από τον νόμο και αποτελεί μέτρο το οποίο, σε μια δημοκρατική κοινωνία, είναι αναγκαίο για την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή την οικονομική ευημερία της χώρας, την προάσπιση της τάξης και την πρόληψη ποινικών παραβάσεων, την προστασία της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.

Το άρθρο 7 της οδηγίας 95/46/ΕΚ ορίζει τα κριτήρια που καθιστούν νόμιμη την επεξεργασία δεδομένων και καθορίζει τις βασικές αρχές για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 6 της οδηγίας 95/46/ΕΚ). Στις αιτιολογικές σκέψεις του ΓΚΠΔ διευκρινίζεται ότι η οδηγία 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα δεν θίγει και δεν επηρεάζει κατά κανένα τρόπο το επίπεδο προστασίας των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου και του δικαίου των κρατών μελών.

Κατά το άρθρο 10 της ΕΣΑΔ, κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (εφεξής το «ΕΔΑΔ») έχει επανειλημμένα κρίνει ότι το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα του κοινού να ενημερώνεται δεόντως και το δικαίωμα λήψης πληροφοριών, και όχι μόνο σε υποθέσεις που αφορούσαν μέσα ενημέρωσης ή επαγγελματίες δημοσιογράφους⁹.

⁹ Ωστόσο, μέχρι πρόσφατα, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι η ελευθερία λήψης πληροφοριών, όπως κατοχυρώνεται από το άρθρο 10, δεν μπορούσε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει σε κράτος τη θετική υποχρέωση να δημοσιεύει πληροφορίες ή να παρέχει στους πολίτες πρόσβαση σε πληροφορίες [βλ. τις αποφάσεις Leander

Υπό το πρίσμα των προαναφερθεισών διατάξεων, συνιστάται να εξετάζονται οι ακόλουθες αρχές κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο μέτρων αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων και των συναφών προβλέψεων διαφάνειας.

3. ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Το άρθρο 6 της οδηγίας 95/46/EK ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει:

- να υφίστανται σύννομη και θεμιτή επεξεργασία·
- να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς·
- να είναι κατάλληλα, συναφή προς το θέμα και όχι υπερβολικά σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέγονται και υφίστανται επεξεργασία·
- να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται·
- να διατηρούνται με μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των προσώπων στα οποία αναφέρονται μόνο κατά τη διάρκεια περιόδου που δεν υπερβαίνει την απαιτούμενη για την επίτευξη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή για τους οποίους αργότερα υφίστανται επεξεργασία.

Οι ανωτέρω απαιτήσεις συνάδουν προς τις αντίστοιχες διατάξεις του ΓΚΠΔ.

3.1 ΣΥΝΝΟΜΗ ΚΑΙ ΘΕΜΙΤΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Η νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο μέτρων αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων μπορεί να εντοπιστεί στο άρθρο 7 στοιχείο γ) της οδηγίας 95/46/EK¹⁰. Η διάταξη αυτή ορίζει ότι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να γίνεται εάν είναι απαραίτητη για την τήρηση εκ του νόμου υποχρέωσης του υπευθύνου της επεξεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η επεξεργασία πρέπει να ορίζεται από νόμο¹¹. Η θέσπιση ευρειών και γενικής εφαρμογής διατάξεων θα πρέπει να

κατά Σουηδίας (1987), Gaskin κατά Ηνωμένου Βασιλείου (1989), Guerra κατά Ιταλίας (1998) και Sirbu κατά Μολδαβίας (2004)]. Μόνο σε δύο πρόσφατες υποθέσεις, το ΕΔΑΔ φαίνεται να έχει προχωρήσει σε μια ευρεία ερμηνεία της έννοιας της ελευθερίας της πληροφόρησης (βλ. την απόφαση του 2006 σχετικά με το παραδεκτό της προσφυγής στην υπόθεση Sdruţeni Jihočeské Matky κατά Τσεχικής Δημοκρατίας και την απόφαση του 2009 στην υπόθεση Társaság a Szabadságjogokért κατά Ουγγαρίας).

¹⁰ Για λεπτομερέστερη ανάλυση, βλ. τη γνώμη 06/2014 σχετικά με την έννοια των εννόμων συμφερόντων του υπευθύνου επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας 95/46/EK, WP217. Σε ορισμένες χώρες, μπορεί να είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί ως βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αυτού του είδους το άρθρο 7 στοιχείο στ).

¹¹ Στη γνώμη της 6/2014, η ΟΕ29 δέχθηκε ότι, για να εφαρμοσθεί το άρθρο 7 στοιχείο γ), η υποχρέωση πρέπει να επιβάλλεται με νόμο ο οποίος πρέπει να πληροί όλες τις προϋποθέσεις προκειμένου η υποχρέωση να είναι έγκυρη και δεσμευτική. Στο πλαίσιο αυτό, η ΟΕ29 σημείωσε ότι «η νομοθεσία μπορεί σε ορισμένες περιπτώσεις να θέτει μόνο ένα γενικό στόχο, ενώ πιο συγκεκριμένες υποχρεώσεις επιβάλλονται σε διαφορετικό επίπεδο, για

αποφεύγεται, ούτως ώστε να μην καταλείπεται στον υπεύθυνο της επεξεργασίας αδικαιολόγητα ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τον τρόπο συμμόρφωσής του προς τη νόμιμη υποχρέωση¹².

Υπό αυτές τις συνθήκες, οι νομοθέτες έχουν καθήκον να διασφαλίζουν ότι οι νόμιμες υποχρεώσεις σταθμίζουν τα διάφορα διακυβευόμενα συμφέροντα. Πράγματι, η σχετική νομοθεσία πρέπει να είναι συμβατή με το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και της οικογενειακής ζωής, καθώς και με το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΕΣΑΔ και τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη της ΕΕ¹³. Αυτό σημαίνει ότι η νόμιμη υποχρέωση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι αναγκαία και ανάλογη προς τους επιδιωκόμενους νόμιμους σκοπούς, καθώς και συμβατή με την αρχή του περιορισμού του σκοπού.

Φορείς ενδέχεται να μπορούν να στηριχθούν, επίσης, στο άρθρο 7 στοιχείο ε) της οδηγίας 95/46/ΕΚ, ως βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο αυτό. Κατά τον έλεγχο του αν οι πράξεις επεξεργασίας πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 7 στοιχείο ε) και λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων διακυβευόμενων συμφερόντων, οι φορείς πρέπει να εξετάζουν αν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- η επεξεργασία εκτελείται για την εκπλήρωση έργου δημόσιου συμφέροντος ή επιμέλειας στην άσκηση δημόσιας εξουσίας¹⁴.
- η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση του εν λόγω έργου ή την άσκηση της εν λόγω εξουσίας (δηλαδή, η εν λόγω επεξεργασία πρέπει να είναι πρόσφορη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μην υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο).

παράδειγμα, είτε μέσω του παράγωγου δικαίου είτε μέσω δεσμευτικής απόφασης δημόσιας αρχής επί της εκάστοτε περίπτωσης». Συναφώς, η αιτιολογική σκέψη 41 του ΓΚΠΔ αποσαφηνίζει ότι «[ο]ποτεδήποτε ο παρόν κανονισμός αναφέρεται σε νομική βάση ή νομοθετικό μέτρο, αυτό δεν προϋποθέτει απαραίτητα νομοθετική πράξη εγκεκριμένη από ένα κοινοβούλιο, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων σύμφωνα με τη συνταγματική τάξη του συγκεκριμένου κράτους μέλους». Βλ., επίσης, άρθρο 6 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ.

¹² Ο.π.

¹³ Βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 20ής Μαΐου 2003, Rundfunk, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-465/00, C-138/01 και C-139/01, και της 9ης Νοεμβρίου 2010, Volker und Markus Schecke, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09.

¹⁴ Όπως τόνισε η ΟΕ29 στη γνώμη 6/2014, η εκπλήρωση του έργου δημόσιου συμφέροντος ή άσκησης δημόσιας εξουσίας πρέπει να βασίζεται σε ή να προέρχεται από νομική διάταξη. Βλ. κεφάλαιο ΙΙΙ παράγραφος 2.5, καθώς και την αιτιολογική σκέψη 41 και το άρθρο 6 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Η ευρετηρίαση¹⁵ των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε μια πλατφόρμα διαφάνειας, ώστε να παρέχεται στους πολίτες η δυνατότητα πραγματοποίησης αναζητήσεων σε αυτήν, θα μπορούσε να θεωρηθεί αναγκαία επεξεργασία. Η ευρετηρίαση στοιχείων ταυτότητας για μια εξωτερική μηχανή αναζήτησης δεν θα θεωρούνταν απαραίτητη, εξ ορισμού, για την επίτευξη του σκοπού διαφάνειας.

3.2 ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για την εφαρμογή των αρχών αυτών, είναι, κατ' αρχάς, αναγκαίο να καθοριστούν οι κύριοι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων. Για παράδειγμα, πρωτοβουλίες για τη διαφάνεια μπορεί να αποσκοπούν στην ευρεία διάδοση γνώσης σχετικά με τις αποφάσεις και τις ενέργειες της κυβέρνησης και των διοικητικών οργανισμών της, με την παροχή βασικών πληροφοριών σχετικά με τις διαδικασίες, τις δραστηριότητες και το προσωπικό τους. Αυτό, με τη σειρά του, επιτρέπει στους πολίτες να καθιστούν τις κυβερνήσεις υπόλογες για τους τρόπους κατά τους οποίους εκτελούν τα καθήκοντά τους και διαχειρίζονται τους δημόσιους πόρους, με αποτέλεσμα να προάγεται η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα. Τα μέτρα τα οποία πραγματεύεται η παρούσα γνώμη έχουν ως στόχο την πρόληψη, τον εντοπισμό και τον κολασμό περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, με σκοπό την αποφυγή της επιρροής ιδιωτικών συμφερόντων επί της άσκησης δημόσιων καθηκόντων, την προαγωγή της ακεραιότητας, της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα, καθώς και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς την κρατική εξουσία.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Ρόλος των αρμόδιων φορέων είναι να αποτιμήσουν την αξία των περιουσιακών στοιχείων που ορισμένο πρόσωπο που στελέχωσε θέση του δημόσιου τομέα διέθετε κατά τους χρόνους έναρξης και λήξης της θητείας του, και να διαπιστώσουν τον τρόπο χρηματοδότησης της απόκτησης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων. Για την εκπλήρωση του έργου αυτού, ενδέχεται να είναι απαραίτητο να συλλεγούν πληροφορίες σχετικά με τους/τις συζύγους και συγγενείς των εν λόγω προσώπων και τα περιουσιακά στοιχεία αυτών. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι είναι πρόσφορο ή αναλογικό να δημοσιευθούν όλες αυτές οι πληροφορίες διαδικτυακά. Κάθε εισβολή στην ιδιωτική ζωή του προσώπου θα πρέπει να είναι αναγκαία και αναλογική προς τον νομίμως επιδιωκόμενο σκοπό της επεξεργασίας.

3.2.1 ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η αρχή της αναλογικότητας πρέπει να τηρείται κατά τη διάρκεια κάθε πράξης επεξεργασίας και, ιδίως, κατά το στάδιο της συλλογής και κάθε τυχόν μεταγενέστερης δημοσιοποίησης.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής: «ΔΕΕ») έχει υπογραμμίσει τη σπουδαιότητα της αναλογικής προσέγγισης όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε πληθώρα περιπτώσεων. Στις προαναφερθείσες συνεκδικασθείσες

¹⁵ Ορισμός της «ευρετηρίασης»:

υποθέσεις C-465/00, C-138/01 και 139/01, το ΔΕΕ προσέγγισε το εν λόγω ζήτημα αυτό με το ερώτημα «αν η μνεία του ονόματος των εμπλεκόμενων προσώπων όσον αφορά τα αποκτώμενα εισοδήματα είναι ανάλογη προς τον νομίμως επιδιωκόμενο σκοπό και αν οι αιτιολογίες των οποίων έγινε επίκληση ενώπιον του Δικαστηρίου προς δικαιολόγηση της σχετικής δημοσιότητας είναι ουσιώδεις και επαρκείς» (σκέψη 86) και υπογράμμισε ότι εναπόκειται στα αρμόδια εθνικά δικαστήρια «να εξακριβώσουν αν μια τέτοια δημοσιότητα είναι τόσο αναγκαία όσο και ανάλογη προς τον σκοπό [...] και, ειδικότερα, να εξετάσουν αν ο σκοπός αυτός θα μπορούσε να επιτευχθεί με εξίσου αποτελεσματικό τρόπο με τη διαβίβαση ονομαστικών πληροφοριών μόνο στα όργανα ελέγχου» (σκέψη 88). Περαιτέρω, το ΔΕΕ έθεσε το ερώτημα αν θα ήταν εφικτοί εναλλακτικοί τρόποι επίτευξης του νομίμως επιδιωκόμενου σκοπού οι οποίοι πιθανώς θα επηρέαζαν την ιδιωτική ζωή των εμπλεκόμενων προσώπων σε μικρότερο βαθμό¹⁶.

Περαιτέρω, στη σκέψη 74 της απόφασής του στις προαναφερθείσες συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, το ΔΕΕ σαφώς δήλωσε ότι «[κ]ατά πάγια νομολογία, η αρχή της αναλογικότητας, η οποία αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, απαιτεί να είναι τα προβλεπόμενα από διάταξη του δικαίου της Ένωσης μέσα πρόσφορα για την υλοποίηση του επιδιωκόμενου από την οικεία διάταξη σκοπού και να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (υπόθεση C-58/08 Vodafone κ.λπ., [Συλλογή 2010, σ. I-04999], σκέψη 51 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία)».

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν προσεκτικά το εύρος των προσώπων που καλύπτονται από τα μέτρα αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων και διαφάνειας. Κατά τον καθορισμό των προσώπων των οποίων τα δεδομένα θα υποβληθούν σε επεξεργασία, ίσως είναι σκόπιμο για τα κράτη μέλη να καταρτίζουν σχετικά αντικειμενικά κριτήρια, όπως η δημόσια εξουσία που περιλαμβάνει η θέση του εκάστοτε προσώπου, η δυνατότητά του να δαπανά ή να κατανέμει δημόσιους πόρους, ο μισθός του, η διάρκεια της θητείας του, οι παροχές που λαμβάνει κ.λπ., λαμβανομένου υπόψη ότι η επεξεργασία δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το μέτρο που είναι «αναγκαίο για την επίτευξη των νομίμων επιδιωκόμενων σκοπών, ενόψει ειδικότερα της προκαλούμενης προσβολής με τη δημοσιοποίηση αυτή των δικαιωμάτων που αναγνωρίζουν τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη»¹⁷.

Βάσει των αρχών της θεμιτής επεξεργασίας και της αναλογικότητας, η δημοσίευση στο διαδίκτυο πληροφοριών που αποκαλύπτουν άσχετες πτυχές της ιδιωτικής ζωής προσώπου δεν δικαιολογείται.

❖ Εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας:

- Διαφορές μεταξύ της συλλογής και της δημοσίευσης στο διαδίκτυο δεδομένων

¹⁶ Στο υπό εξέταση πλαίσιο, το ΔΕΕ έθεσε συγκεκριμένα το ερώτημα «αν θα αρκούσε να ενημερωθεί το ευρύ κοινό μόνο σχετικά με τις αμοιβές και τα άλλα οικονομικά πλεονεκτήματα». Βλ. σκέψη 88 της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση Rundfunk, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-465/00, C-138/01.

¹⁷ Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) και Hartmut Eifert (C-93/09) κατά Land Hessen, σκέψεις 79 και 80.

Σε γενικές γραμμές, τα μέτρα αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων καλύπτουν δύο κύριες πράξεις επεξεργασίας: την κατ' αποκλειστικότητα μη δημόσια επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός των αρμόδιων φορέων και τη δημοσίευση στο διαδίκτυο ορισμένων δεδομένων. Οι σχετικές νομικές διατάξεις θα πρέπει να προβλέπουν ρητά ποια πρόσωπα υποχρεούνται να υποβάλλουν αναφορές στους αρμόδιους φορείς. Επιπλέον, θα πρέπει να ορίζουν ποια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χρειάζεται να περιλαμβάνονται στις αναφορές και ποια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να δημοσιεύονται προδραστικά. Η παρούσα γνώμη δεν επιχειρεί να προσδιορίσει ποια δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να συλλέγονται από τους αρμόδιους φορείς που ασχολούνται με μέτρα αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων, ούτε προσπαθεί να καθορίσει ποιες πληροφορίες θα πρέπει να διαδίδονται μέσω του διαδικτύου. Ωστόσο, χρειάζεται να υπογραμμιστεί ότι οι αρμόδιοι φορείς, όταν αποφασίζουν αν θα δημοσιεύσουν πληροφορίες στο διαδίκτυο, θα πρέπει να λαμβάνουν πάντοτε υπόψη τους τις συνέπειες της σχεδιαζόμενης δημοσίευσης. Κάποια από τα συλλεγόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να αποτελούν αυστηρά προσωπικές πληροφορίες σχετικά με τα πρόσωπα που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα και, συνεπώς, η δημοσίευσή τους στο διαδίκτυο να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην προσωπική ζωή και τα δικαιώματά τους στην προστασία των δεδομένων τους. Επίσης, είναι σκόπιμο να σημειωθεί ότι η δημοσιοποίηση στοιχείων που ενδιαφέρουν το κοινό δεν ταυτίζεται με τη δημοσιοποίηση στοιχείων προς το δημόσιο συμφέρον.

Σε γενικές γραμμές, η ποσότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο είναι πιθανόν να υπολείπεται της ποσότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται στους αρμόδιους φορείς, καθώς η προδραστική κοινοποίηση ορισμένων πληροφοριών είναι πιθανόν να αντενδείκνυται, δεδομένου του πιθανού αντικτύπου που θα είχε η δημοσίευση στα υποκείμενα των δεδομένων. Περαιτέρω, ορισμένες από τις πληροφορίες που δεν εμπίπτουν στο καθεστώς της προδραστικής κοινοποίησης μπορεί να κοινοποιούνται σε περίπτωση που τυγχάνει εφαρμογής η νομοθεσία σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες, σύμφωνα με τους όρους του νόμου και/ή άλλων συναφών κανονιστικών διατάξεων ή κατ' εφαρμογή δικαστικής απόφασης που διατάσσει την κοινοποίησή τους. Προς τον σκοπό του καθορισμού αν είναι αναγκαία η συλλογή και/ή η δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα, θα πρέπει να εξετάζεται αν οι υποθέσεις και/ή οι συναλλαγές (οικονομικές, συμβατικές ή άλλες) των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα έλαβαν χώρα πριν από τον διορισμό των εν λόγω προσώπων, όταν αυτά αποτελούσαν ιδιώτες χωρίς δημόσια εντολή. Οι αρμόδιοι φορείς δεν κωλύονται να συλλέγουν τα εν λόγω δεδομένα στη βάση αυτή, ιδίως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες έχουν λάβει χώρα δραστηριότητες που γεννούν υποψίες. Ωστόσο, η αυτόματη δημοσίευση στο διαδίκτυο όλων των υποθέσεων/συναλλαγών των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα οι οποίες έλαβαν χώρα πριν από τον διορισμό των εν λόγω προσώπων, με την παροχή της δυνατότητας πραγματοποίησης έρευνας βάσει του ονόματος του προσώπου και συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών λεπτομερειών, χωρίς διάκριση βάσει της φύσης, του είδους και της έκτασης των εν λόγω δεδομένων, μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την επίτευξη των επιδιωκόμενων νόμιμων σκοπών.

Κατά την εξέταση του ενδεχομένου δημοσίευσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο διαδίκτυο, είναι απαραίτητο να εξετάζονται οι δυνητικοί κίνδυνοι μιας τέτοιας κοινοποίησης. Στην περίπτωση που σχεδιάζεται η συστηματική ή σε ευρεία έκταση δημοσίευση δεδομένων, συνιστάται εντόνως η εκπόνηση εκτίμησης αντικτύπου στην ιδιωτικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξετάζονται, επίσης, εναλλακτικοί τρόποι παροχής ορισμένων προσωπικών στοιχείων, όπως σε συνοπτική ή σε συγκεντρωτική μορφή που δεν επιτρέπει την ταυτοποίηση των επιμέρους προσώπων.

Σκόπιμο είναι, εξάλλου, να εξετάζεται επιπλέον και το αν η φύση και η έκταση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που δημοσιεύονται ενδέχεται να εγκυμονούν κινδύνους πέραν των σχετιζόμενων με την προστασία των δεδομένων. Για παράδειγμα, η δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν την οικονομική κατάσταση του υποκειμένου των δεδομένων ενδέχεται να καθιστά το εν λόγω πρόσωπο ευάλωτο σε εγκληματίες. Το γεγονός αυτό δεν αποκλείει την κοινοποίηση των εν λόγω δεδομένων στους αρμόδιους φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τη συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων αυτών.

Επιπλέον, οι αρμόδιοι φορείς, όταν δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με συμβατικές και/ή παρόμοιες σχέσεις προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα, θα πρέπει να τελούν σε επίγνωση ότι ορισμένα δεδομένα ενδέχεται να αποτελούν απόρρητο (εμπορικό, τραπεζικό, επαγγελματικό ή άλλο). Στις περιπτώσεις αυτές, ενδέχεται να απαιτείται να πραγματοποιηθεί στάθμιση μεταξύ δικαιωμάτων προστασίας των δεδομένων, προστασίας του απορρήτου και του δημόσιου συμφέροντος στην παροχή πρόσβασης στις εν λόγω πληροφορίες.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των μελών του νοικοκυριού ή της οικογένειας προσώπου που καταλαμβάνει θέση του δημόσιου τομέα, όπως τα ονόματα, τα στοιχεία επικοινωνίας, οι διευθύνσεις κ.λπ., μπορούν να συλλέγονται από τους αρμόδιους φορείς για την εκτέλεση των καθηκόντων τους στον εν λόγω τομέα· ωστόσο, η δημοσίευση στο διαδίκτυο όλων αυτών των πληροφοριών ενδέχεται να προσκρούει στην αρχή της αναλογικότητας, αν και κάθε υπόθεση θα πρέπει να εξετάζεται μεμονωμένα βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της.

➤ *Πράξεις επεξεργασίας σε σχέση με διαφορετικές ομάδες εμπλεκόμενων προσώπων*

Θα πρέπει να ακολουθείται επιλεκτική προσέγγιση στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με διάκριση μεταξύ των διαφορετικών ομάδων προσώπων, υποθέσεων και σκοπών και λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων εκάστοτε περιστάσεων, όσον αφορά το περιεχόμενο των δημοσιευόμενων προσωπικών στοιχείων. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται διαφορετικές μέθοδοι παροχής πρόσβασης στις πληροφορίες, αναλόγως της εκάστοτε περίπτωσης.

Κατά την αξιολόγηση του αν η επεξεργασία θα πρέπει να περιλαμβάνει τη διάδοση στο κοινό δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω της δημοσίευσής τους στο διαδίκτυο, οι διαφορετικές καταστάσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με διαφορετικούς τρόπους. Οι αρμόδιοι φορείς ενδέχεται να πρέπει να λάβουν υπόψη τους τον βαθμό κατά τον οποίο ο

οικείος δημόσιος φορέας ή το οικείο πρόσωπο που καταλαμβάνει θέση του δημόσιου τομέα εκτίθεται σε κίνδυνο διαφθοράς ή περιέλευσης σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων· την έκταση των δράσεων ή των καθηκόντων που οφείλει να εκπληρώσει προς το δημόσιο συμφέρον και το ύψος των δημόσιων πόρων που διαχειρίζονται τα οικεία πρόσωπα. Σε γενικές γραμμές, μπορεί να ενδείκνυται να πραγματοποιηθεί διαφοροποίηση, βάσει της θέσης στην ιεραρχία και των αρμοδιοτήτων λήψης αποφάσεων, μεταξύ, πρώτον, των πολιτικών, των προσώπων που καταλαμβάνουν ανώτερες θέσεις του δημόσιου τομέα και των άλλων δημόσιων προσώπων που στελεχώνουν θέσεις με πολιτικές αρμοδιότητες· δεύτερον, των προσώπων που καταλαμβάνουν «κοινές θέσεις διαχείρισης στον δημόσιο τομέα», τα οποία δεν κατέχουν αιρετό αξίωμα αλλά στελεχώνουν απλώς εκτελεστικές διοικητικές θέσεις και, τρίτον, των προσώπων που καταλαμβάνουν «κοινές θέσεις του δημόσιου τομέα», τα οποία δεν έχουν ιδίες αρμοδιότητες λήψης αποφάσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, ενώ για την πρώτη ως άνω ομάδα ενδέχεται να είναι αναλογική η δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω του δικτυακού τόπου του οικείου αρμόδιου φορέα, το ίδιο μπορεί να μην ισχύει για τη δεύτερη ή την τρίτη ως άνω ομάδα. Για τη δεύτερη ομάδα, ενδεχομένως να δημοσιεύεται το όνομα και η θέση του εκάστοτε προσώπου, ενώ για τους απλούς υπαλλήλους να μην δημοσιεύονται αυτομάτως οποιαδήποτε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (ακόμη και αν πρόκειται μόνο για δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες προέβησαν υπό την ιδιότητά τους ως στελέχη του δημόσιου τομέα ή σχετικά με τις επαγγελματικές δραστηριότητές τους¹⁸). Αυτό δεν θίγει τη δυνατότητα απόκτησης πρόσβασης στα εν λόγω δεδομένα βάσει των εθνικών κανόνων για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα.

Είναι σκόπιμο να γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφορετικών ομάδων προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα, δημόσιων υπαλλήλων και λοιπών προσώπων βάσει της εν λόγω ειδικής νομοθεσίας, ανάλογα με τα προαναφερθέντα κριτήρια, και να καθορίζονται διαφορετικά επίπεδα υποχρεώσεων υποβολής αναφορών στους αρμόδιους φορείς, με βάση τις εν λόγω διακρίσεις. Ο νομοθέτης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του την εν λόγω διάκριση, ιδίως όσον αφορά τις όποιες υποχρεώσεις δημοσίευσης στοιχείων στο διαδίκτυο.

Η προσέγγιση αυτή θα διευκόλυνε την παροχή διαφορετικών ποσοτήτων και ειδών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ανάλογα με την εκάστοτε οικεία ομάδα προσώπων, και, με τον τρόπο αυτόν, θα συνέβαλε στην εκπλήρωση των απαιτήσεων που επιβάλλει η αρχή της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να καλύπτει μόνο το ελάχιστο αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του νόμιμου επιδιωκόμενου σκοπού (εντοπισμός και κολασμός περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων).

¹⁸ Συναφώς, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Rundfunk, C-465/00, C-138/01, το Δικαστήριο εφιστά την προσοχή στη νομολογία του ΕΔΑΔ σχετικά με το εύρος της έννοιας της «ιδιωτικής ζωής», αναφέροντας ότι ο όρος αυτός «δεν πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικά» και ότι «δεν υφίσταται κανένας λόγος αρχής για τον αποκλεισμό των επαγγελματικών δραστηριοτήτων [...] από την έννοια της ‘ιδιωτικής ζωής’». Βλ. σκέψη 73 της απόφασης του Δικαστηρίου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Η δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σχετικά με δηλώσεις περί συγκρούσεων συμφερόντων προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα και που ασκούν καθήκοντα τα οποία περιλαμβάνουν μόνο διοικητική ευθύνη έχει κριθεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, δυσανάλογη, λαμβανομένου υπόψη ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν κατέχουν αιρετό ή υπουργικό αξίωμα. Αντιθέτως, η κατάθεση των εν λόγω εγγράφων στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές έχει κριθεί δικαιολογημένη προς τους σκοπούς της ενίσχυσης της ακεραιότητας και της αμεροληψίας των προσώπων αυτών, καθώς και της πρόληψης, του εντοπισμού και του κολασμού περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων¹⁹.

3.2.2 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Όσον αφορά την αρχή της ελαχιστοποίησης, θα πρέπει να πραγματοποιείται αυστηρή αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας των δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία (άρθρο 6 της οδηγίας 95/46/EK και συναφείς διατάξεις του ΓΚΠΔ). Η ποσότητα και το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υφίστανται επεξεργασία πρέπει να προσδιορίζονται σαφώς. Όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χρειάζεται να υποβληθούν σε επεξεργασία, τα δεδομένα αυτά πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή προς το θέμα και όχι υπερβολικά για τους καθορισμένους, σύμφωνα με τον νόμο, σκοπούς, ενώ τυχόν πληροφορίες που δεν είναι απαραίτητες για την επίτευξη των εν λόγω σκοπών δεν πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία με οποιονδήποτε τρόπο. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων και διαφάνειας πρέπει να είναι στοχευμένη και συναφής προς τον νόμιμο σκοπό, προκειμένου να αποφεύγεται η περιττή επεξεργασία δεδομένων. Αυτό, με τη σειρά του, είναι πιθανόν να καταστήσει την επεξεργασία περισσότερο αποτελεσματική και αποδοτική.

Η δημοσίευση στο διαδίκτυο ενδέχεται να μην είναι πάντα απαραίτητη για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας· σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να αρκεί η παροχή βασικών γενικών πληροφοριών σχετικά με ορισμένο κυβερνητικό τομέα ή η αναφορά λεπτομερειών σχετικά με αποφάσεις και πράξεις του δημόσιου τομέα υπό τη μορφή δεικτών επιδόσεων. Λεπτομερέστερα και πληρέστερα δεδομένα μπορούν να υποβάλλονται στις αρμόδιες εποπτικές αρχές, με τη δυνατότητα τα εν λόγω δεδομένα, εφόσον είναι αναγκαίο, να δημοσιεύονται στο διαδίκτυο ή να καθίστανται προσβάσιμα στο κοινό σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Αν είναι απαραίτητο να συγκεντρωθούν και να δημοσιευθούν στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με την παρουσία προσώπων που συνδέονται με το πρόσωπο που καταλαμβάνει θέση του δημόσιου τομέα (όπως του/της συζύγου, παιδιών και άλλων μελών της οικογένειας ή του νοικοκυριού του εν λόγω προσώπου), θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αρχή της ελαχιστοποίησης και, στο πλαίσιο αυτό, να εξετάζεται αν τα περιουσιακά στοιχεία του εκάστοτε μέλους της οικογένειας θα πρέπει να δημοσιευθούν έκαστο ξεχωριστά ή αν θα

¹⁹ Βλ. Conseil constitutionnel de la République Française, απόφαση αριθ. 2013-675 DC της 10.09.2013 σχετικά με τον νόμο «Loi organique relative à la transparence de la vie publique» (Projet de loi adopté le 17 septembre 2013 - TA No. 209).

πρέπει να περιοριστεί η δημοσίευση στη συνολική αξία όλων των σχετικών περιουσιακών στοιχείων. Ομοίως, θα πρέπει να εξετάζεται αν η δημοσίευση των στοιχείων ταυτότητας όλων των μελών της οικογένειας ή του νοικοκυριού είναι απαραίτητη για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Ορισμένοι εθνικοί κανόνες διαφάνειας προβλέπουν τη δημοσίευση στο διαδίκτυο πληροφοριών σχετικά με το ύψος του ατομικού εισοδήματος και των αμοιβών που λαμβάνουν πρόσωπα που ασκούν υψηλού επιπέδου διοικητικά καθήκοντα (για παράδειγμα, όσοι στελεχώνουν ανώτερες διοικητικές θέσεις). Γενικά, για να υπάρξει συμμόρφωση με τις εν λόγω απαιτήσεις, μπορεί να αρκεί, σύμφωνα με την αρχή της ελαχιστοποίησης, η δημοσίευση του συνολικού χρηματικού ποσού που λαμβάνουν τα οικεία πρόσωπα. Ωστόσο, είναι απίθανο να είναι αναλογική η δημοσίευση δεδομένων όπως του ΑΦΜ, συνολικών οικονομικών καταστάσεων, λεπτομερών στοιχείων από δηλώσεις φόρου εισοδήματος ή εκκαθαριστικά σημειώματα μισθοδοσίας, τραπεζικών στοιχείων ή διευθύνσεων κατοικίας, προσωπικών αριθμών τηλεφώνου ή προσωπικών διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Όταν πρόκειται για τη δημοσίευση στο διαδίκτυο των οικονομικών στοιχείων των οικείων προσώπων (δηλαδή, πληροφοριών σχετικά με οφειλές, δάνεια κ.λπ.), είναι σκόπιμο, σύμφωνα με την αρχή της ελαχιστοποίησης, να δημοσιεύονται μόνο απαραίτητες και/ή βασικές πληροφορίες, λαμβανομένων υπόψη της ευαισθησίας των εν λόγω δεδομένων και των δυνητικών κινδύνων που εγκυμονούν οι δημοσιεύσεις τέτοιων στοιχείων στο διαδίκτυο. Ως εκ τούτου, συνιστάται, όταν δημοσιεύονται στο διαδίκτυο οικονομικά στοιχεία, να ορίζονται με νόμο οι προς δημοσίευση λεπτομέρειες, ώστε να αποφεύγονται πιθανές καταχρήσεις ή η υπερβολική δημοσίευση στο διαδίκτυο τέτοιων στοιχείων, η οποία μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του εύλογου και/ή τους νόμιμους σκοπούς, λαμβανομένου, ταυτοχρόνως, υπόψη του δημόσιου συμφέροντος.

❖ Είδος δεδομένων

Κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο μέτρων αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων και διαφάνειας στον δημόσιο τομέα, ένας από τους σκοπούς της επεξεργασίας θα είναι να διαπιστωθεί ότι είναι σύννομες οι μεταβολές στην οικονομική κατάσταση των προσώπων που καταλαμβάνουν θέσεις του δημόσιου τομέα. Σε γενικές γραμμές, τα όποια δεδομένα συλλέγονται και/ή δημοσιεύονται θα πρέπει να είναι λειτουργικά· για παράδειγμα, θα πρέπει να εξυπηρετούν τη διακρίβωση του αν τα εν λόγω πρόσωπα απέκτησαν περιουσιακά στοιχεία παρανόμως, αν παρέβησαν οποιαδήποτε μέτρα αντιμετώπισης των συγκρούσεων συμφερόντων ή αν διέπραξαν οποιεσδήποτε παράνομες ή επιλήψιμες πράξεις. Δεν πρέπει να συλλέγονται και να υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία δεν είναι χρήσιμα για την αξιολόγηση τέτοιων παραβάσεων και/ή τον εντοπισμό τυχόν παραπτωμάτων. Συνιστάται ο σχεδιασμός νομικών και πρακτικών πλαισίων τα οποία να εστιάζουν στην επίτευξη της νόμιμης διαχείρισης των συγκρούσεων συμφερόντων και της συναφούς διαφάνειας, ούτως

ώστε να αποφεύγεται κάθε περιττή, παράνομη και αθέμιτη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Οι επιχειρηματικές σχέσεις που συνάπτονται κατά τη διάρκεια της θητείας στον δημόσιο τομέα μπορεί να αποτελούν ένδειξη παράνομης συμπεριφοράς και θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο ενδεδειγμένης έρευνας από τους αρμόδιους φορείς. Συνεπώς, πληροφορίες μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία αν είναι συναφείς για να διακριβωθεί αν το πρόσωπο που καταλαμβάνει θέση του δημόσιου τομέα έχει αποκτήσει ανάρμοστο οικονομικό ή άλλο όφελος, άμεσα ή έμμεσα (μέσω συγγενούς ή συντρόφου).

3.3 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ (ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ)

Το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 95/46/EK ορίζει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που παρέχουν πληροφορίες για τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και την υγεία και τη σεξουαλική ζωή ως δεδομένα ειδικών κατηγοριών. Ο ΓΚΠΔ διευρύνει τις ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβάνοντας σε αυτές και τα γενετικά δεδομένα, τα βιομετρικά δεδομένα με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση προσώπου και τα δεδομένα που αφορούν τον γενετήσιο προσανατολισμό. Τόσο η οδηγία 95/46/EK όσο και ο ΓΚΠΔ ορίζουν την απαγόρευση της επεξεργασίας τέτοιων δεδομένων ως γενικό κανόνα, προβλέποντας ορισμένες εξαιρέσεις κατά τις οποίες επιτρέπεται η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων.

Περαιτέρω, το άρθρο 8 παράγραφος 5 της οδηγίας 95/46/EK ορίζει ότι η επεξεργασία δεδομένων σχετικών με παραβάσεις, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας επιτρέπεται μόνον υπό τον έλεγχο της δημόσιας αρχής, ή εάν το εθνικό δίκαιο προβλέπει επαρκείς και ειδικές εγγυήσεις, με την επιφύλαξη ενδεχομένων παρεκκλίσεων τις οποίες ορίζει το κράτος μέλος επί τη βάση εθνικών διατάξεων που παρέχουν τις ενδεδειγμένες και ειδικές προς τούτο εγγυήσεις. Παρόμοια διάταξη έχει συμπεριληφθεί στον ΓΚΠΔ.

Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθεισών διατάξεων, η προδραστική κοινοποίηση τέτοιων δεδομένων θα πρέπει να αποτελεί εξαιρετική περίπτωση, στηριζόμενη σε ειδική νομική βάση και πάντοτε λαμβάνουσα υπόψη τη δέουσα ισορροπία μεταξύ της προστασίας της ιδιωτικότητας και του νόμιμου δημόσιου συμφέροντος.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ: Αν είναι απαραίτητο στο πλαίσιο της διαδικασίας εκλογής, μπορεί να είναι αποδεκτή η δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με αιρετά πρόσωπα που εκπροσωπούν πολιτικά κόμματα οι οποίες να αποκαλύπτουν τους δεσμούς των εν λόγω προσώπων με πολιτικές ή συνδικαλιστικές οργανώσεις.

3.4 ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

Η περίοδος διατήρησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων θα πρέπει να προσδιορίζεται βάσει των νόμιμων σκοπών για τους οποίους διατηρούνται τα δεδομένα. Τα δεδομένα θα πρέπει να

υφίστανται επεξεργασία μόνο για το χρονικό διάστημα που είναι απαραίτητο για την επίτευξη των εν λόγω συναφών νόμιμων σκοπών. Η επεξεργασία εντός αρμόδιων φορέων θα πρέπει να εξετάζεται χωριστά από τον σκοπό της δημοσίευσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Είναι προτιμητέο να ορίζονται σαφώς οι περίοδοι διατήρησης, καθώς και να συμπεριλαμβάνονται διατάξεις σχετικά με τη διαθεσιμότητα των δεδομένων στο διαδίκτυο.

Εξάλλου, είναι δυνατό να ορίζονται διαφορετικά στάδια: ένα χρονικό διάστημα για την επεξεργασία των δεδομένων για τον κύριο σκοπό, ένα χρονικό διάστημα για τη δημοσίευση των δεδομένων και ένα χρονικό διάστημα τυχόν αρχειοθέτησης. Επιπλέον, είναι δυνατόν να ισχύουν διαφορετικές περίοδοι διατήρησης για διαφορετικά δεδομένα ή σύνολα δεδομένων.

3.5 ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι ακριβή και, όταν χρειάζεται, να ενημερώνονται. Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 95/46/EK, πρέπει να λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα είναι ακριβή και ενημερωμένα, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών για τους οποίους έχουν συλλεγεί ή υφίστανται κατόπιν επεξεργασία. Επιπλέον, βάσει του ΓΚΠΔ, το πρόσωπο που καταλαμβάνει θέση του δημόσιου τομέα θα έχει το δικαίωμα να απαιτήσει από τους αρμόδιους φορείς τη χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση διόρθωση ανακριβών ή παρωχημένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Επίσης, το άρθρο 16 του ΓΚΠΔ ορίζει ότι, ανάλογα με τους σκοπούς για τους οποίους τα δεδομένα υποβλήθηκαν σε επεξεργασία, το υποκείμενο των δεδομένων θα έχει το δικαίωμα να απαιτήσει τη συμπλήρωση ελλিপών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων μέσω συμπληρωματικής δήλωσης.

Στις περιπτώσεις που ο νόμος επιβάλλει τη δημοσίευση στο διαδίκτυο ορισμένων δεδομένων, είναι σκόπιμο, ενόψει της αρχής της ακρίβειας, να καταρτίζουν οι αρμόδιοι φορείς σαφή/μοναδικά έντυπα/δηλώσεις που να περιλαμβάνουν μόνο τα συναφή δεδομένα.

Συνιστάται, επίσης, να εφαρμόζουν οι αρμόδιοι φορείς κατάλληλες διαδικασίες για να τηρούν τα συλλεγόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ακριβή και ενημερωμένα, σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 95/46/EK και ενόψει του ΓΚΠΔ. Αποτελεί ορθή πρακτική να αναφέρεται η ημερομηνία δημοσίευσης ή τελευταίας ενημέρωσης κάθε δημοσιευμένου συνόλου δεδομένων.

3.6 ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Τα συλλεγόμενα δεδομένα μπορούν να υφίστανται επεξεργασία μόνο στο πλαίσιο των καθορισμένων σκοπών και για άλλους συμβατούς σκοπούς. Το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 95/46/EK ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και η μεταγενέστερη επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς.

Επιπλέον, παρόμοια διάταξη του ΓΚΠΔ ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και να μην υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς· η περαιτέρω επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον ή σκοπούς

επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς δεν θεωρείται ασύμβατη με τους αρχικούς σκοπούς.

Σημειωτέο ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ, κάποιοι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων έχουν προσθέσει ειδικές πληροφορίες που επεξηγούν τα όρια της περαιτέρω χρήσης δημοσιευμένων δεδομένων. Πράγματι, όπως τόνισε η ΟΕ29 στη γνώμη 06/2013 σχετικά με την περαιτέρω χρήση ανοιχτών δεδομένων και πληροφοριών του δημόσιου τομέα, οι δυνητικοί περαιτέρω χρήστες θα πρέπει να συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία σχετικά με την προστασία των δεδομένων, ως υπεύθυνοι επεξεργασίας των δεδομένων, εφόσον επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εκτός αν οι πράξεις τους επεξεργασίας εμπίπτουν στην εξαίρεση περί οικιακής δραστηριότητας σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Όταν εξετάζεται το ερώτημα του αν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να καταστούν καθολικά προσβάσιμα μέσω εξωτερικών μηχανών αναζήτησης, είναι σκόπιμο να λαμβάνεται υπόψη ο σκοπός της ευρείας δημοσιοποίησης των πληροφοριών. Αν υπάρχει δημόσιο συμφέρον στην καθολική διάθεση των δεδομένων αυτών, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της κατηγορίας στην οποία ανήκουν τα υποκείμενα των δεδομένων, μια τέτοια δημοσιοποίηση των δεδομένων είναι πιθανόν να δικαιολογείται. Τούτο, βεβαίως, υπό την προϋπόθεση ότι έχει συνεκτιμηθεί κάθε πιθανός αντίκτυπος στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Ωστόσο, αν δεν υπάρχει δημόσιο συμφέρον στην καθολική δημοσιοποίηση ή αν μια τόσο ευρεία διάδοση κρίνεται ανάρμοστη, μπορεί να είναι προτιμότερο να καταστούν τα δεδομένα διαθέσιμα μέσω εσωτερικών μηχανών αναζήτησης ή άλλων μηχανισμών επιλεκτικής πρόσβασης²⁰ (για παράδειγμα, με τη χρήση κωδικών πρόσβασης ή κωδικών captcha).

Συνιστάται να ορίζεται ρητά αν απαγορεύεται ή επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση δεδομένων, καθώς και οι τυχόν όροι για την εν λόγω περαιτέρω χρήση²¹.

4. ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Οι αρμόδιοι φορείς, ως υπεύθυνοι της επεξεργασίας δεδομένων, θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και από κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Τα μέτρα προστασίας πρέπει να είναι ανάλογα προς τη φύση των πράξεων επεξεργασίας στις οποίες προβαίνουν οι αρμόδιοι φορείς.

²⁰ Προς τον σκοπό αυτόν, μπορεί να κωδικοποιούνται σε κάθε αρχείο κειμένου ειδικοί κανόνες πρόσβασης (π.χ. μέσω των μεταετικετών «noindex/noarchive» και του αρχείου «robots.txt», που πρέπει να είναι διαμορφωμένα σύμφωνα με το πρωτόκολλο αποκλεισμού ρομπότ). Τούτο, εξάλλου, ισχύει χωρίς να θίγεται η δυνατότητα χρήσης τυχόν εργαλείων που μπορούν να διευκολύνουν την ανάκτηση των πληροφοριών και εγγράφων προς δημοσιοποίηση στον επίσημο δικτυακό τόπο δημόσιου οργανισμού.

²¹ Βλ. γνώμη WP207 της ομάδας εργασίας του άρθρου 29.

Προς τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να εφαρμόζονται κατάλληλα μέτρα για τη μείωση του κινδύνου οι πληροφορίες και τα έγγραφα που διατίθενται μέσω του διαδικτύου να διαγραφούν, τροποποιηθούν, αλλοιωθούν και/ή παρουσιαστούν παραπλανητικά εκτός του πλαισίου τους — για παράδειγμα, μπορεί να αναφέρονται αξιόπιστες πηγές από τις οποίες μπορούν να ανακτηθούν τα εν λόγω έγγραφα· να χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικές υπογραφές για τη διασφάλιση της γνησιότητας και της ακεραιότητας των εγγράφων· να εισάγονται «δεδομένα πλαισίου» σε αρχεία που δημοσιεύονται σε επίσημους δικτυακούς τόπους, όπως πληροφορίες σχετικά με την έκδοση του εκάστοτε εγγράφου, τη λήξη της ισχύος του ή τον εκάστοτε αρμόδιο διοικητικό φορέα.

5. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για τη διασφάλιση του θεμιτού της επεξεργασίας, η OE29 συνιστά να ενημερώνουν οι αρμόδιοι φορείς κάθε περαιτέρω χρήστη σχετικά με τις υποχρεώσεις του όσον αφορά τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και τον τρόπο συμμόρφωσής του προς τις υποχρεώσεις αυτές.

Πριν από τη συλλογή οποιωνδήποτε δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να ενημερώνουν το πρόσωπο που καταλαμβάνει θέση του δημόσιου τομέα και του οποίου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 της οδηγίας 95/46/EK. Το δικαίωμα ενημέρωσης μπορεί να απορρέει από τον σχετικό νόμο που ορίζει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που θα πρέπει να δημοσιοποιούνται και τα οποία μπορεί, ως εκ τούτου, να δημοσιεύονται χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του προσώπου που καταλαμβάνει θέση του δημόσιου τομέα.

Περαιτέρω, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να μπορεί να λάβει από τους αρμόδιους φορείς τις ακόλουθες πληροφορίες, εκτός αν τυγχάνει εφαρμογής σχετική εξαίρεση βάσει της οδηγίας 95/46/EK:

- επιβεβαίωση ότι υπάρχει ή όχι επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν, καθώς και πληροφορίες σχετικά τουλάχιστον με τους σκοπούς της επεξεργασίας, τις κατηγορίες δεδομένων υπό επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στις οποίες ανακοινώνονται τα δεδομένα αυτά,
- γνωστοποίηση, με εύληπτο τρόπο, των δεδομένων υπό επεξεργασία, καθώς και των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με την προέλευσή των,
- ενημέρωση σχετικά με τη λογική στην οποία στηρίζεται κάθε αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων τα οποία αναφέρονται στο πρόσωπο αυτό, τουλάχιστον στην περίπτωση των αυτοματοποιημένων αποφάσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 95/46/EK, το υποκείμενο των δεδομένων έχει, σε ορισμένες περιπτώσεις²², το δικαίωμα να αντιτάσσεται ανά πάσα στιγμή στην επεξεργασία.

²² Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 14 της οδηγίας προβλέπει ότι το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα αντίταξης τουλάχιστον, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση του άρθρου 7 στοιχείο ε) της οδηγίας. Αυτό σημαίνει ότι, ακόμη και όταν η επεξεργασία επιτρέπεται κατόπιν ορθολογικής και

Συνιστάται ο υπεύθυνος της επεξεργασίας να ενημερώνει όλους τους περαιτέρω χρήστες των εν λόγω δεδομένων σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος αντίταξης²³.

Το εν λόγω δικαίωμα αντίταξης μπορεί να αίρεται ή να περιορίζεται με νόμο, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Για παράδειγμα, το εν λόγω δικαίωμα μπορεί να παρέχει τη δυνατότητα στα υποκείμενα των δεδομένων να αντιταχθούν στη δημοσίευση στο διαδίκτυο όλων ή ορισμένων από τα δεδομένα που τα αφορούν για επιτακτικούς νόμιμους λόγους που σχετίζονται με την προσωπική τους κατάσταση, αλλά όχι να αντιταχθούν στις εσωτερικές πράξεις επεξεργασίας του εκάστοτε φορέα (οι οποίες δεν συνίστανται στη διάδοση δεδομένων που τα αφορούν).

Επίσης, κάθε υποκείμενο δεδομένων πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επιτύχει τη διόρθωση, τη διαγραφή ή το κλείδωμα εκ μέρους των αρμόδιων φορέων των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της οδηγίας 95/46/EK. Περαιτέρω, κάθε διόρθωση, διαγραφή ή κλείδωμα πρέπει να κοινοποιείται στα τρίτα μέρη στα οποία έχουν ανακοινωθεί τα δεδομένα, εφόσον τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες.

Σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, το υποκείμενο των δεδομένων θα έχει δικαίωμα διόρθωσης, διαγραφής και περιορισμού της επεξεργασίας, καθώς και δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε αρχή προστασίας των δεδομένων.

αντικειμενικής στάθμησης των διαφόρων διακυβευόμενων δικαιωμάτων και συμφερόντων, το υποκείμενο των δεδομένων εξακολουθεί να έχει την πρόσθετη δυνατότητα της αντίταξης για λόγους σχετικούς με την προσωπική του κατάσταση. Βλ. την προαναφερθείσα γνώμη της ΟΕ29 αριθ. 06/2014, κεφάλαιο III, παράγραφος 3.6.

²³ Στη Γαλλία, αυτό αποτελεί υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 97 του διατάγματος για την εφαρμογή του εθνικού νόμου σχετικά με την προστασία των δεδομένων.